

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINĖS BŪKLĖS AKTŲ REGISTRAVIMO
ĮSTATYMO NR. XII-2111 3, 16 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP NR. TAP-20-527(2); TAIS NR. 20-1554(3))**

Nr.
Vilnius

Projekto rengėja: Teisingumo ministerija

Projekto tikslas: 1. tobulinti vardo ir pavardės pakeitimo registravimą, visais atvejais atsisakant Teisingumo ministerijos leidimo šiam veiksmui;

2. suderinti Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo (toliau – CBARĮ) nuostatas su Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (toliau - BDAR) reikalavimais.

Dabartinė situacija: CBARĮ nustato, kad sprendimą pakeisti vardą ir pavardę civilinės būklės akto įrašė priima civilinės metrikacijos įstaiga, tačiau Teisingumo ministro nustatytais atvejais turi būti gautas Teisingumo ministerijos leidimas. Per 2019 m. vardai ir/ar pavardės Lietuvoje buvo keisti 5517 kartų, iš jų 868 kartus buvo reikalingas Teisingumo ministerijos leidimas.

Kai Teisingumo ministerijos leidimo nereikia, vardo ar pavardės keitimo procesas trunka trumpiau (pvz., jei asmuo nori pakeisti pavardę į tėvų, sutuoktinio pavardę, jei asmuo nori susigražinti savo anksčiau turėtą pavardę ir pan.). Tais atvejais, kai toks leidimas reikalingas (pvz., jei asmuo nori pakeisti pavardę į savo protėvių pavardę, jei asmuo vardą ar pavardę pasikeitė užsienio valstybėje, jei keičiama nepilnamečio vaiko, vyresnio nei 3 mėnesiai, pavardė ir pan.), pakeitimo procesas užtrunka iki 2 mėnesių.

Galiojantis CBARĮ nereglamentuoja, koku tikslu, iš kur ir kokius asmens duomenis gali gauti civilinės metrikacijos įstaigos (konsulinės įstaigos). Taip pat įstatyme nėra nurodytas prašymo įregistruoti santuoką viešo skelbimo tikslas.

Projekto esmė: projektu siūloma visais atvejais atsisakyti kaip perteklinio Teisingumo ministerijos leidimo keisti vardą ar pavardę – galutinį sprendimą priimtų civilinės metrikacijos įstaiga, o atitinkamas procesas užtruktų trumpiau. Tuo pačiu būtų atsisakyta ministerijai nebūdingos, t. y., su politikos formavimu nesusijusios, funkcijos, juolab, kad ministerija neturi specialių žinių ar specialios (ekspertinės) kompetencijos vertinti asmenvardžių darybos klausimų (kilus neaiškumams civilinės metrikacijos įstaigos ir dabar kreipiasi į Valstybinę lietuvių kalbos komisiją). Priėmus šiuos pakeitimus, Teisingumo ministerijos valstybės tarnautojai, kurie atlieka funkcijas, susijusias su išvadų dėl vardo ir pavardės pakeitimo peržiūra ir tvirtinimu, toliau teiks civilinės metrikacijos įstaigoms metodinę pagalbą vardo ir pavardės keitimo klausimais, organizuos mokymus ir, prireikus, rengs reikiamas metodines rekomendacijas.

Projekte kartu siūloma atlikti pakeitimus suderinančius CBARĮ nuostatas su BDAR reikalavimais. Nustatoma, kokius asmens duomenis civilinės metrikacijos įstaigos (konsulinės įstaigos) gauna iš institucijų, registru, informacinių sistemų, fizinių ar juridinių asmenų, atlikdamos CBARĮ nustatytas funkcijas. Taip pat nurodomas prašymo įregistruoti santuoką viešo skelbimo tikslas – tam, kad suinteresuoti asmenys galėtų pareikšti apie kliūtis santuokai sudaryti.

Projektui įgyvendinti biudžeto lėšų nereikės. Atsisakius perteklinių reikalavimų kasmet bus sutaupyta iki 700 eurų valstybės biudžeto ir iki 550 eurų savivaldybių biudžetų lėšų.

Derinimas: projektas teiktas derinti Vidaus reikalų ministerijai, Finansų ministerijai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Valstybinei lietuvių kalbos komisijai, VĮ Registrų centrui. Dėl pastabų, į kurias atsižvelgta iš dalies ar neatsižvelgta, parengta derinimo pažyma (rengėjų pateikti argumentai derinimo pažymoje vertintini kaip pakankami neatsižvelgimui į gautas pastabas).

Pakartotinai teikiamas projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės pateiktas techninio pobūdžio pastabas projektui (2020 m. balandžio 10 d. išvada Nr. NV-1018).

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas prisideda įgyvendinant Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 3.2.1.3. veiksmą ir Vyriausybės 2018-2020 metų prioritetinį darbą 1.19. „Administracinių ir viešųjų paslaugų modernizavimas, įdiegiant efektyvumo vertinimus, supaprastinant ir trumpinant procesus, parenkant tinkamiausią paslaugų teikimo būdą“.

Dalykinio vertinimo išvada: Vyriausybės kanceliarijos teisės grupė pastabų projektui neturi (2020 m. balandžio 20 d. išvada Nr. NV-1106).

Siūlome projektą teikti į **Vyriausybės posėdį**.

Patarėjas

Audrius Kasinskas